

2025

TOLOSAKO BERDINTASUN BEHATOKIA:
INAUTERIAK 2025
INAUTERIEN ANALISIA

AURKIBIDEA

1. SARRERA.....	3
2. KOMUNIKAZIOA	4
2.1 Liburuxka eta esku-orria.....	4
2.2 Kartela.....	5
2.3 Agerraldiak.....	5
2.3.1 Inauterien berri emateko agerraldia	5
2.3.2 Kabi Alai Kuttuna.....	6
<i>Agerraldi publikoa Kabi Alai Kuttuna iragartzeko</i>	<i>7</i>
<i>Nola aukeratzeko da Inauterizale Kuttuna?</i>	<i>7</i>
2.3.3 Ostegun Gizeneko omenduak	9
2.4 Hedabideetan	9
2.5 Berdintasun-ikuspegitik ondorio batzuk.....	11
3. EGITARAUA	13
3.1 Pregoia eta txupinazoa	13
3.2 Musika taldeak	14
3.2.1 Gaueko musika: txosnaguneko kontzertuak eta txarangak	14
3.2.2 Gaueko txarangak	16
3.2.3 2024ko, 2023ko eta 2020ko analisi konparatua	17
3.3 Karroza eta konpartsak.....	18
3.3.1 Berdintasun-ikuspegitik ondorio batzuk	20
4. INDARKERIA MATXISTA	21
4.1 Kanpainaren xehetasunak (bideoa eta euskarriak)	21
4.2 Indarkeria matxisten kontrako zerbitzua.....	22
4.3 Indarkeria-protokoloak.....	23
4.3.1 Txosnagunea	23
4.3.2 Udalekoa	23
4.4 Berdintasun ikuspegitik ondorio batzuk.....	24
5. ONDORIOAK	26
6. GEHIGARRIAK.....	27

1. SARRERA

Tolosako udalak 2010. urtetik darama jaietan berdintasun-ikuspegia txertatzen era aktibo batean. Urteetako prozesuari jarraipena eta egonkortasuna emateko asmoz, 2017. urtean Tolosako Jaiei Berdintasun Behatokia diseinatu zen. Behatokiaren helburua berdintasun-politikak modu estrategiko, sistematizatu eta eraginkorrean aplikatzeko tresna izatea da, jaiak berdinzaleagoak izan daitezen. Helburu hori betetzeko, Berdintasun Departamentuak, Jaiak Departamentuarekin elkarlanean, Behatokiaren buru da gainerako udal departamentuen partaidetzarekin.

Ez dugu ahaztu behar Behatokia, epe luzeko ikuspegian, hobekuntza iraunkorrean eta progresibotasunean (funtzioak, eragile partaideak, lanketa-esparruak eta jaiak hazten joango dira) oinarritzen dela. Ideia hori azpimarratu behar dugu, hain zuzen ere, Behatokia udalarentzat eta herriarentzat tresna “bizi” bezala ulertu behar delako; hau da, momentuan momentuko jaietara eta tolosar jendartera egokitu behar da.

Inauteriak aztertzen 2018an hasi zen. Hasieran analisi sinple bat egiten zen. 2020an lehenbiziko aldiz azterketa sakonagoari heldu zitzaion, eta 2023tik aurrera azterketa hori errepikatzea erabaki zen. 2025ean aztertu diren gaien artean daude gaueko musika, karrozak eta konpartsak, Txupinazoa eta pregoia, komunikazioa eta indarkeriak. Atal guztien amaieran “txalotzekoak” eta “hobetzekoak” taula jaso da. Bertan, arlo horretan berdintasuna bultzatzen dituzten gaiak eta berdintasunaren ikuspegitik hobetu beharrekoak jasotzen dira.

Gora Tolosako Inauteri berdinzaleak!

2. KOMUNIKAZIOA

2.1 Liburuxka eta esku-orria

Liburuxka eta esku-orria sortzeko azpikontratatzan den enpresari jaietako arduradun teknikoak irizpideak ematen dizkio; ondoren, egindako lanari, irizpideak oinarritzat hartuta, oniritzia edo egokitzeko aholkuak ematen dira. Irizpide horiek modu honetan jasotzen dira:

**JAIETAKO PROGRAMA OFIZIALAREN EDUKIEN HIZKUNTZA ETA BERDINTASUN
IRIZPIDEAK**

Jaietako programetan txertatutako informazio orok (testuak, argazkiak, marrazkia, eta abar) bat egin beharko dute Tolosako Udalak euskararen sustapenerako eta gizonen eta emakumeen arteko berdintasunerako ezarrita dituen irizpideekin, eta hala, alor batean zein bestean jaulkitako ordenantzak bere horretan bete beharko ditu. [...]

Berdintasunari dagokionez, alor honetan lengoaiak eta irudiak duten garrantzia aintzat hartuta, publizitate euskarrietan ezingo da irudi edo eduki sexistarik erakutsi. Horrela, esplizituki gaitzesgarriak diren irudiak baztertzear gain, gizonen eta emakumeen arteko estereotipoak gaindituko dituzten edukiak lehenetsiko dira.

Oniritzi horretarako, Berdintasun Departamentuaren laguntza du; hau da, Berdintasun Departamentuak argazkiak eta testuak gainbegiratzen ditu, eta gomendioak ematen ditu aldaketak egiteko.

Aurten, berriz ere, programan **iruditegi eta hizkuntza ez-sexistaren alde egin den lana goraipatu** behar da, biztanleria anitza eta parekidea agertzen delako bertan.

Gainera, liburuxkak ***Joka Sano. Ondo pasa, pasa gabe!!!*** kanpaina jaso du. Honekin batera, zerbitzuen direktorioan, Indarkeria Matxisten aurkako gunearen kokalekua beste zerbitzuen maila berean jaso zen. Horretaz gain ere, ‘Gogoan Izan’ atalean ere erasorik gabeko jaiei erreferentzia egiten zaio.

JOKA SANO

FESTAZ GOZATZEKO ASKE!

ERASO MATXISTA ETA
ARRAZTATZIN EZ.

Indarkeria matxisten aurkako guneak

Ostialde / Irerrena
27

Martxoak / Marza
2-3

Espazio de
informazio
y atención

**INFORMAZIO
GUNEAK**

Orduak: 22:30 - 01:30

 T. 747 420 488

ARRATZ GUNEAK
ARRAZTATZIN

Orduak: 01:30 - 03:30

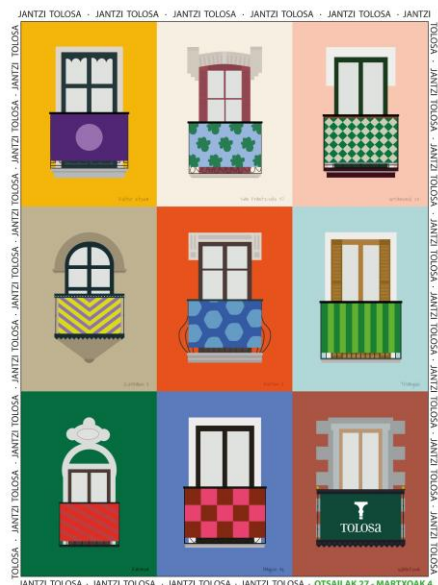
Gazte merke txikiak
Txaranga, 14 ordu

[illegible]

2.2 Kartela

Hirugarren urtez, Inauterietako kartela lehiaketaren bitartez aukeratu zen. 2022ra arte, Tomas Hernandez Mendizabalek sortzen zituen, baina haren heriotzarekin batera kartelaren aukeraketa-sistema aldatzea erabaki zen. Horrela, aurtengo irabazlea [Janire Iraola Ulacia](#) izan da, “Jantzi Tolosa” lanarekin.

Aurreko urtean bezala, **kartel-lehiaketarako irizpideek berdintasuna bermatzeko genero-irizpideak jaso dituzte**. Beraz, egileei argi uzten zaie, parte hartzeko, haien lanek berdintasun-irizpideak bete behar dituztela. Kartel irabazleak irizpideak bete ditu: **irabazi duen kartela ez da sexista**. Gainera, balkoiak apaintzeko oihaletako batek **iruditeria feministari egiten dio erreferentzia**, kolore morearekin eta borobil lilarekin.

INAUTERIAK 2025 · TOLOSA

Osozara, 58 pertsona aurkeztu dira lehiaketa honetara, iaz baino 7 gehiago. Lehiaketa bidez egiten denetik, emakumezko batek egin du kartela orain arte:

2023	2024	2025
Emakumezkoa	Mistoa (emakume 1 eta gizon 1)	Emakumezkoa

2.3 Agerraldiak

2.3.1 Inauterien berri emateko agerraldia

Urtero bezala, aurten ere, Tolosako Inauteriak iragartzeko [agerraldi publikoa](#) egin da. Bertan, udal-ordezkaritzaz gain, herriko hainbat eragile elkartu ziren. Aurten, aurreko urtean ez bezala, **agerraldia parekidea izan da: 5 emakumek (%62,5) eta 3 gizonek (%37,5) osatu dute**.

Iturria: Tolosako Udala.

Agerraldian, inauterietako kartelaz gain, 'Joka sano' kanpainako kartela ere agerian egon da. Era berean, bi gune moreen berri eman da eta ostalaritza establezimenduekin erasoen aurkako protokolo bat landu dela goraipatu da.

Hala, aurreko urtean emandako atzerapausoei aurre egin zaie eta aurreko urteetako logikara itzuli da agerraldia.

2.3.2 Kabi Alai Kuttuna

Aurten, Kabi Alai Kuttuna Inauterietako kartel irabazlearekin batera iragarri da, Trianguloa plazan. Agerraldi hori Udala eta Kabi Alai elkartearen artean antolatu da aurkezpen-ekitaldi bateratua egin asmoz. Ekitaldia Kabi Alaiko Ostegun Gizeneko Udalbatzako bi emakumezko ordezkari gidatu dute eta Udaleko Berdintasun eta Kulturako zinegotzia ere egon da.

2025eko Kabi Alai Kuttuna **Artxiboko Neskak** konpartsa izan da. Aitortza hau egin zaie ohikoena ez zen garai batean emakumeak izan direlako konpartsaren protagonistak, eta orduko estereotipo guztiak hautsi eta jai parekideagoak sortzeko bidea eman dutelako. Beraz, aurten berebiziko garrantzia izan du berdintasun ikuspegiak konpartsa hautatzeko garaian. Ohore horren parte ere bada Ostegun Gizenean Inauteriei hasiera ematen dion suzeria botatzea.

Iturria: Tolosaldeko Ataria.

Agerraldi publikoa Kabi Alai Kuttuna iragartzeko

Aurten, Kabi Alai Kuttunaren berri emateko egin den agerraldi publikoan **irudia berdinzalea izan da, azkeneko urteetan bezala**. Honakoek parte hartu dute agerraldian: Kabi Alaiko bazkideak diren Ainhoa Onsalo eta Itxaso Urdanpilleta alkatea, Artxiboko Nexkak taldeko ordezkariak diren Mertxe Goenaga, Mariaje Larrarte, Juli Zubelzu, Kristina Agirre eta Rosa Jauregi, eta Udal zinegotzia den Goiuri Ezeiza.

Azkeneko urteetan bezala, Kuttuna izendatzeko egiten zen **agerraldi publikoan parekidetasun irudia barneratuta egon da**, azkeneko urteetan hau zaindu baita. Horrekin lotuta, berdintasunaren eta indarkeria matxistaren inguruan *Kuttuna* omenaldiak gaiarekiko konpromisoa eta sentsibiltatea adierazi da zinegotziaren ahotsean.

Nola aukeratzen da Inauterizale Kuttuna?

Kuttuna izendatzeko prozesuan indarrean dauden **irizpideak** honakoak dira:

- Tolosarra izatea
- Adin nagusikoa
- Inauteriei denbora ematea

Dirudienez, **irizpideen artean ez dago berdintasuna** kontuan hartzen duen irizpiderik. Bestalde, Kuttuna aukeratzeko prozesua irekia da; alegia, Kabi Alaiko edozein bazkidek egin dezake proposamen bat. Elkartean, jatorrian, orri bat jartzen zen eta bertan edozein bazkidek jar zezakeen bere proposamena. Gaur egun emailaz egiten da. Gero afari baten bueltan proposamen bakoitza defendatzen da eta bertaratzen direnen artean aukeratzeko da urteko Kuttuna¹.

Hala ere, nahiz eta aukeraketan irizpide zehatzik jasota ez dagoen, aurtengo **Kuttunak berdintasunaren alde egindako ibilbidea goraipatu da** agerraldi publikoan. Zehazki, emakumeak izan dira konpartsa honetako protagonista nagusiak, «hori ohikoena ez zen garai batean eta horregatik, orduko estereotipo guztiak hautsi eta jai parekideagoak sortzeko bide emateagatik» hautatu dute konpartsa hori².

Datu bezala, hemen ikusten dugu azkeneko urteetako Kabi Alai Kuttunaren zerrenda³:

		Gizona	Emakumea	Mistoa
2025	Artxiboko neskak		X	
2024	Veleta elkartea			X
2023	Antxon Elozegi	X		
2022	Tolosako herria		X	
2020	Incansables txaranga	X		
2019	<u>Zaldunita taldea</u>	X		
2018	Berazubi karroza			X
2017	<u>Mari Kruz Iribar</u>		X	
2016	<u>Gure Kaiola</u>	X		
2015	Joaquín Izagirre	X		
2014	Kanu y Guiu	X		
2013	Poca Tripa txaranga	X		
2012	Eduardo Chocano	X		
2011	Grupo Scout San Bernardo			X
GUZTIRA		8	3	3

¹ Kuttuna 2011n sortu zen.

² 'Artxiboko Neskak' konpartsa da aurtengo Kabi Alai Kuttuna - Tolosa - Tolosaldeko ataria

³ Hemendik atera da informazioa zerrenda hau osatzeko: <https://ataria.eus/tolosa/1645525248618-herriari-aitortza-egingo-dio-2022ko-kabi-alai-kuttunak> eta <https://www.noticiasdegipuzkoa.eus/gipuzkoa/2018/02/08/reconocimiento-carnaval-politicamente-incorreto-3946367.html>

2.3.3 Ostegun Gizeneko omenduak

Udaletxeko udalbatza-aretoan, Inauterietako udal-korporazioa parodiatzen duen Kabi Alaik izendatutako [Kabi Alai Kuttunari oroigarri bat](#) ematen dio omenaldiaren lekuko lege. Udal-korporazioa parodiatzeko ardura Kabi Alai elkarte gastronomikoaren esku gelditzen da.

Kabi Alairen eta Behatokiaren azkeneko urteotako elkarlanaren ondorioz, emakumeen parte-hartzea korporazioaren parodian igotzen joan da, hain zuzen ere, udalaren konpromisoagatik.

Iturria: Noticias de Gipuzkoa

Igoera horren zergatietako bat udal-korporazioaz mozarrotzeko gonadun arropak lortzean egon da. Kabi Alaik Behatokiari adierazi zion emakumeak parte hartzeko prestutasuna zutela, baina emakumezkoek jantzi nahi zituzten arropak (gonadun trajea) jostea garestiegia zen. Ondorioz, udalari horretarako laguntza eskatu zitzaion. Eskaera hori baloratu ondoren, Udalak soberan zituen gonadun arropak Kabi Alairi dohaintzan eman zizkion emakumeen parte-hartzea sustatze aldera. Irekitako ibilbide hori jorratzen jarraitzen dute udalak eta Kabi Alaik, esparru honetan emakumeen parte-hartzea handitzen joateko.

2.4 Hedabideetan

Tolosaldeko hedabideek genero-begiradatik informatzeko hautua indartzen doaz urtetik urtera, eta gaur egun egonkortuta dago ikuspegi hori txertatzea. Alde batetik, emakumeek egiten dituzten jarduera edo ekintzak bistaratzen dituzte, gertatzen denaren inguruko genero-

hausnarketa eginez eta erabilitako argazkietan emakumeen eta gizonen presentzia zaindu dutela, hala nola, emakumeak ohikoak ez diren ekintzetan erakutsi dituzte. Hau da, urtero bezala, Tolosaldeko Atariak Inauterien aurretik emakumezkoak elkarriketatu ditu Inauteriekin lotutako erreportajeak egiterako orduan. Aurten, [Itxaso Urdanpilleta Araolaza](#) elkarriketatu dute, aurtengo inauterietako alkate izateagatik, eta [Maite Zabala Beisti](#), Amaroizko karrozako kidea. Halaber, [Joka Sano kanpainari artikulua zabal bat](#) eskaini diote, Martxoaren 8ko egitaraua batuz aldi berean.

Atariak azkeneko urteetan kazetaritza beste modu batean egiteko konpromisoa hartu duela agerikoa da. Bistan da kazetaritza egiteko moduan genero-ikuspegia txertatu duela. Horrela, Inauterietako iruditeria berriak eraikitzen laguntzen ari dela ezin da ukatu.

Beste hedabide batzuetan ere berdintasunaren inguruko artikulua argitaratu dituzte. Adibidez, [Berria egunkariak](#) artikulua bat idatzi du aipatuz lehen aldiz emakume bat izango dela inauterietako alkate; [28Kanalak](#) erreportaje zehatz bat egin du “Joka sano” kanpainaren inguruan; eta [El Diario Vasco](#) “Las mujeres toman el Jueves Gordo” izendatu zuen Ostegun Gizeneko kronika. Azkenik, [NAIZek](#) ere “Emakumeak protagonista dituen mozorro festa” izeneko artikulua bat argitaratu du.

Udala Inauterien berri emateko ere hainbat sare sozial erabiltzen ditu, hala nola, X, Youtube, Facebook eta Instagram. Sare sozialetan, jakina denez, argazkiek gehienetan testuak baino garrantzia handiagoa dute. Hori dela eta, **irudietan emakumeak eta horien aniztasuna bermatu zirela esan daiteke.** Bestalde, aurreko urtean ez bezala, “Joka sano” kanpainaren berri eman da, eta indarkeria matxisten aurkako gune eta zerbitzu berezien berri eman du.

2.5 Berdintasun-ikuspegitik ondorio batzuk

TXALOTZEKOAK	HOBETZEKOAK
Agerraldi publikoan , joka sano kanpainaren berri emateaz gain, tabernariekin egin den sentsibilizazio lana aipatu da zehazki, eta balioa eman zaio behatokiak egiten duen lanari.	
Liburuxkan eta esku-orrian genero-ikuspegia txertatzeko lan handia egin da, eta orain arteko iruditegi eta hizkuntza ez-sexista bermatzeaz gain, emakumeen eta gizonen irudi berdinzaleak eta estereotipoak gainditzen dituztenak erakusteko ahalegin nabarmena egin da. Gainera, indarkeria matxistaren aurkako kanpainaren berri eman da eta indarkeria matxista informazio- eta arretagunea mapan kokatu da.	Inauterizale Kuttunaren aukeraketan ez da genero-irizpiderik txertatu; ondorioz, arriskua dago genero estereotipoak erreproduzitzeko, alegia, gizonezkoen alde egitea. Era horretan, emakumeek inauterien testuinguruan egiten dituzten ekarpenak ezkutuan eta aitortza publiko gabe gelditzeko arriskua iraunarazten da. Aurten egindako aurrerapausoak finkatzen lagunduko duen aukeraketa-sistema bat sortzea gomendatzen dugu.
Aurtengo Kabi Alai kuttunaren aukeraketan emakumeen ekarpena goraipatu da esplizituki. Izan ere, "Artxiboko neskak" taldeeari egin zaio aitortza ohikoena ez zen garai batean emakumeak izan direlako konpartsaren protagonistak, eta orduko estereotipo guztiak hautsi eta jai parekideagoak sortzeko bidea eman dutelako.	Ostegun Gizeneko omenduetan , nahiz eta emakumeen partaidetza igo, jarduera maskulinizatua izaten jarraitzen du. Udal gobernuak parekideak diren garai hauetan, parodia eta errepresentazio publikora salto egiteko orduan, gizonen nagusitasuna nabarmentzen da, eta horrek berdintasun-arloan egindako aurrerapausoak ezkutuan gelditzea dakar.
Ostegun Gizeneko omenduen agerraldian gero eta emakume gehiago daude korporazioan.	Korporazioan emakumeak txertatzeko egin den lanarekin jarraitu eta egon daitezkeen zailtasunak identifikatzen jarraitu.

Iruditeria berdinzaleago baten alde Tolosako Atariak egiten duen lana txalotzekoa da, bai emakume anitzen presentzia ikusarazteari eta aitortzeari dagokienez, bai indarkeria matxistaren kontra egiten duen lanketari dagokionez.	
--	--

3. EGITARAUA

3.1 Pregoia eta txupinazoa

Urtero bezala, Kabi Alai elkarteak arduratu da Inauteriei hasiera emateaz, ohikoa den Inauterietako korporazioak egiten duen pregoiarekin eta ondorengo aldarriarekin. Txupinaren aurrekaria den ohiko parodiak Leticia Sabater, C. Tangana, King Africa edo Pimpinela taldeen emanaldiak Tolosara ekartzeko eskaria luzatu du. Jarraian, **Artxiboko Neskek** eman diote su 2025ko Tolosako inauterien lehen txupinari.

Inauterietan zehar Tolosako alkatea Patxi Amiano izan bada ere, aurten erreleboa eman eta alkatesa izan du Tolosak jaiegun hauetarako. Itsaso Urdapilleta izan da herriko agintari nagusia. Hala, Artxiboko Neskak taldeko kideen eta Itsaso Urdapilletaren agerpenarekin, **emakumez soilik osatutako txupinazoa izan da aurtengoa.**

Lehenengo atalean adierazi den bezala, Inauterietako [korporazioan eta parodian](#) gero eta **emakume gehiagok hartzen dute parte.** Hazkunde hori udaletxeak mozorrotzeko eskaintako gonadun traje gehiago eskura jartzearen ondorioz izan da.

Iturria: Noticias de Gipuzkoa

Bestetik parodian parte hartu duten kide **nagusiak 2 emakume izan dira eta 'Joka sano' kanpainaren pegatinak paparrean** eraman dituzte eta beste batzuk kanpaina bereko txapak. Modu honetan, jaietan indarkeria matxistaren kontrako konpromisoa adierazi dute.

Amaitzeko Kabi Alaiko txarangak musika jarri du festari hasiera emanaz. Txaranga hau gizonez bakarrik osatuta egon da, urtero bezala.

3.2 Musika taldeak⁴

Atal honetan, **gauean zehar programatu diren kontzertuak⁵ kontuan hartuko dira**. Gaueko kontzertuak esaten dugunean, 19:00etatik aurrera programatu diren musika-jardueraz ari gara. Aurten ere, **ordu-tarte horretan jo duten txarangak aztertu dira**. Momentuz, gai honetan egiten den azterketa guztiz kuantitatiboa da eta kontzertuen eta txarangen analisia egiteko orduan, musika-taldeen sexu osaera bakarrik hartu da kontuan; alegia, ez da bestelako irizpiderik kontuan hartu analisi hau egiteko orduan.

3.2.1 Gaueko musika: txosnaguneko kontzertuak eta txarangak

Datu horiek aurkezten hasi aurretik, ohar bat aipatu beharrian gaude: musika-ekitaldietako sexuaren arabera datuak lortzea ez da erraza izan, txarangetako kideen kopurua oso aldakorra izan daitekeelako ekitaldi batetik bestera. Bestalde, txosnaguneko kontzertuak udalak antolatzen ez dituenaz, horien inguruko informazioa eskuratzea zailagoa da. Horregatik, Behatokiko datuek gorabeheraren bat izan dezakete. Hala ere, egon daitezkeen gorabeherak ez dute joera eraldatzeko gaitasunik.

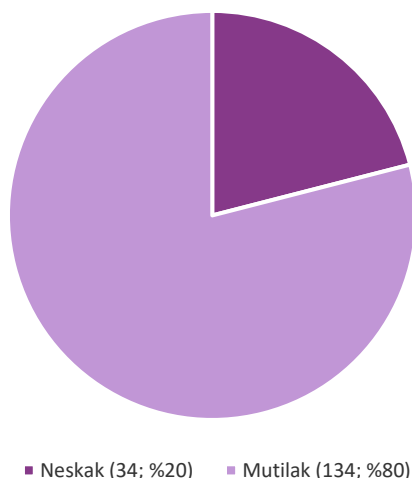
Ondoren, gaueko musikari dagokionez, txosnagunean 19 musika-jarduera programatu dira eta txarangak 8 aldiz programatu dira (ez dira kontutan hartu dantzaldietan parte hartu duten txarangak).

Hau argituta, adieraz dezakegu, 2025eko datuen arabera, Inauterietan **programatutako musika maskulinizatuta egon dela**. Datuen arabera, jo dutenen **%80 (134) gizonezkoak** izan dira eta **%20 (34) emakumezkoak**. Behatokitik egindako analisietan sarritan aipatu da gaueko kontzertuak zein txarangak bereziki maskulinizatutako musika-eremuak direla, eta horren erakusgarri dira datuak ere.

⁴ Musika taldeen datuen taula eranskinetan gehitu da.

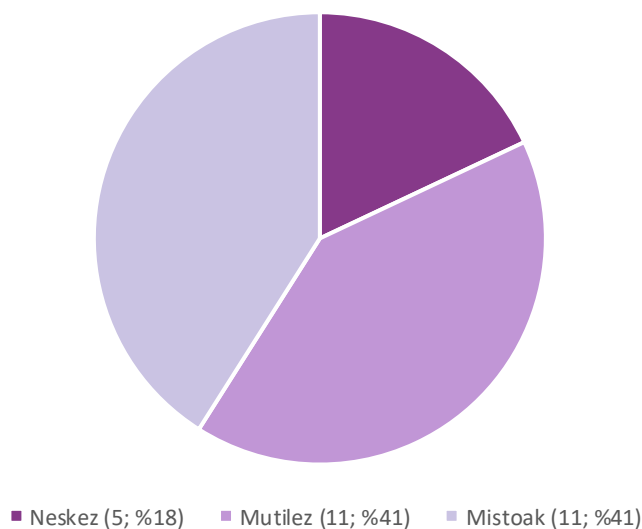
⁵ Gaueko musika txosnaguneak antolatzen du. Hala ere, txarangak ez dira txosnagunearen ardura.

GAUETAKO KONTZERTUETAKO MUSIKARIAK SEXUAREN ARABERA

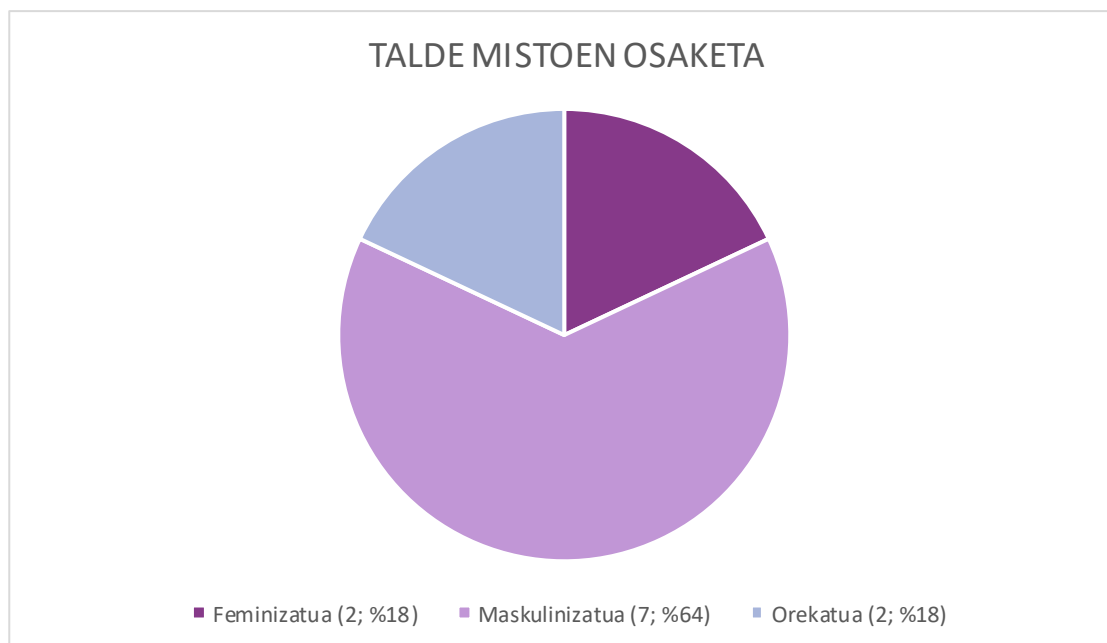

27 musika-ikuskizun egon dira guztira, ekitaldi horietan, **gizonez bakarrik osatutako taldeak % 41 (11)** izan dira, **% 41 (11) mistoak eta % 18 (5) emakumez osatutakoak.**

MUSIKA TALDEEN OSAERA SEXUAREN ARABERA

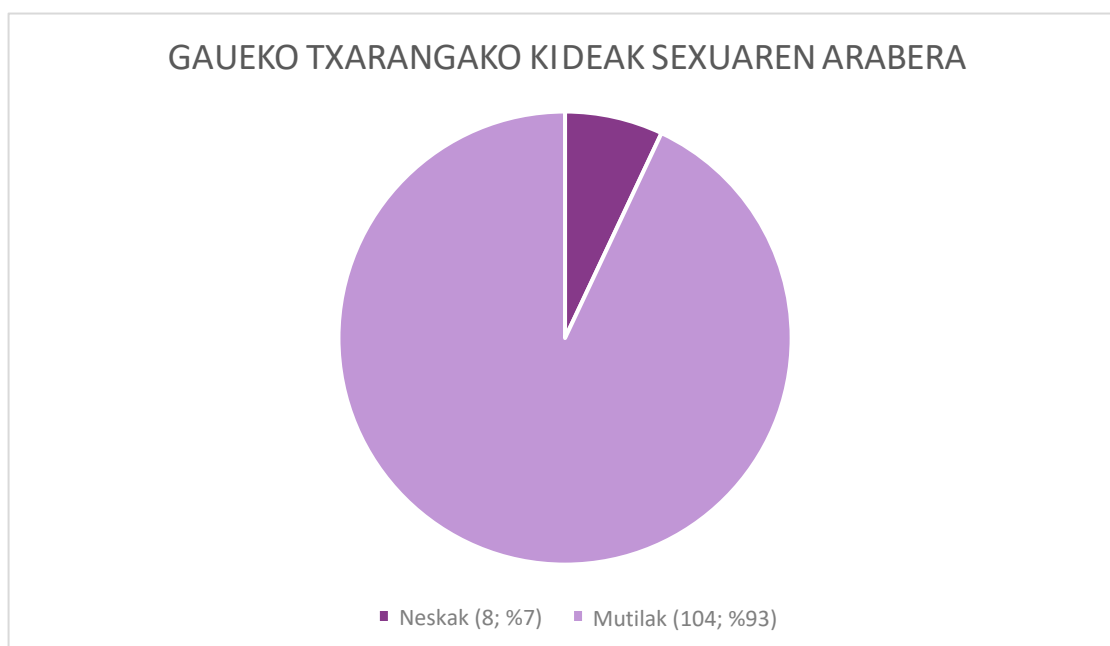

Talde mistoei (taldean neska, mutilak edota beste genero batzuk) dagokienez, **%64 (7) maskulinizatuak izan dira, %18 feminizatuak (2) eta %18 orekatuak (2).** Datu horiekin, agerian gelditzen da **ez dela talde feminizaturik** egon eta emakumeen presentzia orokorrean oso txikia izan dela.

3.2.2 Gaueko txarangak

Bigarren aldiz, Behatokitik txarangen analisi kuantitatibo bati heldu zaio. Txarangak, oro har, **oso maskulinizatuta daudela** jakina da, baina usteetatik haratago joatea ere komeni da egoerei aurre egin nahi bazaie. Analisi honetan kontuan hartu behar da kasu batzuetan ezin izan dela txaranga batzuen kideen kopurua kontrastatu; beraz, txarangen datuetan gorabehera batzuk egon daitezke. Hala ere, zenbakiak zeintzuk diren ikusita, egon daitekeen zehaztasun faltak ez du hausnarketa asko aldatuko. Gaiarekin jarraituz, gauetan programatutako txarangen analisi kuantitatiboaren emaitzak honakoak dira:

Guztira, gauean jo duten **txarangetan**, **%93 gizonezkoak** izan dira (112 musikarietatik, 104). **Emakumeen** partaidetza, beraz, **%7 izan da** (8 emakume). Aurretik aipatu bezala, datuok gutxi gorabeherakoak direla hartu behar dugu kontuan.

Urtez urte txarangetan horrenbesteko genero arrakala ikusita, Andragora Tolosaldeko Emakumeen Etxeak emakumeen txaranga bat sortzeko erronkari heldu zion. Jabetze Eskola baliatuta, **emakumeentzako txaranga ez-mistoa** sortzeko saioak antolatu zituzten 2024ko urritik, Ines Osinaga artistaren gidaritzapean. Txaranga honetan parte hartzeko deialdia irekia izan da, Tolosaldeako emakume guztientzako.

Lehen irteera 2025eko Inauterietan egin dute, **“TxaranGora”** izenarekin. Tolosako Udaleko Berdintasun Saitetik deialdia egin zen kalejiran parte hartzeko, “Ezer ez da aldatuko, ezer egiten ez badugu” lelopean.

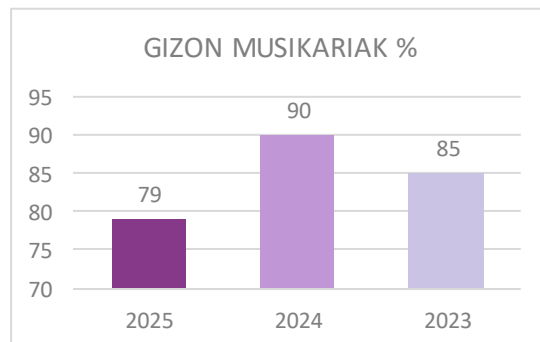
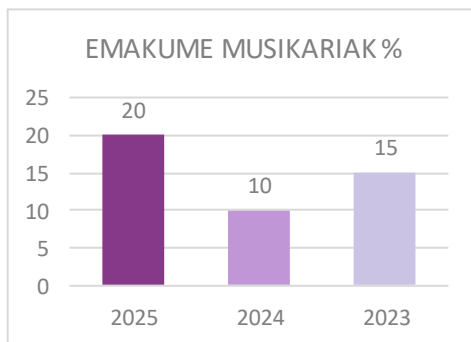
Gai honen harira [hedabideetan egindako agerpenetan](#), erreferentzia zuzena egiten zaio txarangetan dagoen genero arrakalari, eta mezu zuzenak bidaltzen zaizkio irakurleari emakumeek espazio publikoak hartzearen garrantziaren inguruan.

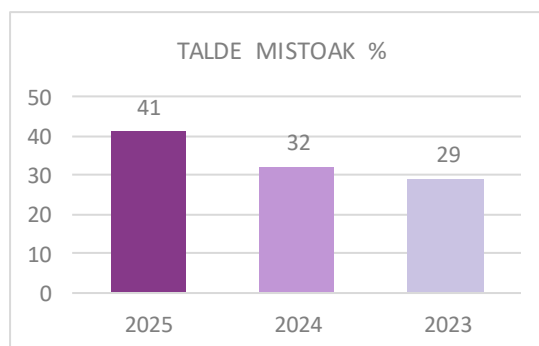
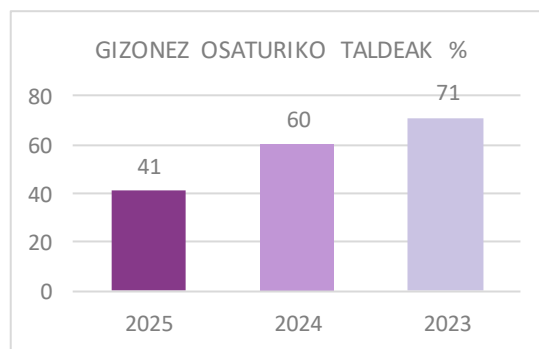
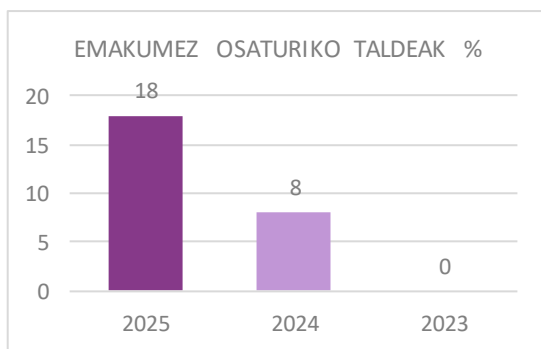
3.2.3 Azken hiru urteetako analisi konparatua

Atal honetan 2023, 2024 eta 2025 urteetako alderaketa egiten da. Datuen irakurketa egiterako garaian, garrantzitsua da kontuan izatea musika-jarduera kopurua ezberdina izan dela urte bakoitzean: 2023an 16 musika-jarduera programatu zirela, 2024an 20 eta 2025ean 19.

2023ko eta 2024ko datuekin alderatuta, 2025ean emakume musikarien ehunekoa nabarmen igo dela ikus dezakegu, nahiz eta parekidetasunetik urrun dauden datu horiek. Gainera, gizon musikarien ehunekoa jaitsi denez gero, bien arteko arrakala txikitu egin da.

Bestalde, gauean programatzen diren kontzertuetako taldeen eraketan **emakumez bakarrik osatutako taldeak eta talde mistoak igotzen ari dira.**

3.3 Karroza eta konpartsak

Aurten, bigarren urtez, **epaimahaia udaleko 3 langilek eta, berritasun bezala, Berdintasun eta Jaietako zinegotziak osatu dute:** jaietako teknikariak eta gazterriko 2 teknikariak. Epaimahaia **beste irizpide batzuekin batera berdintasun-irizpideak izan ditu karrozak eta konpartsak baloratzeko.** Berdintasun irizpideek honela diote:

Irizpideen helburuak:

- Tolosako jai-eremuan emakumezkoen eta gizonezkoen arteko berdintasunezko harremanak indartzea.

- Emakumezkoen parte hartzea eta protagonismoa nabarmentzea, kultura- eta jai-dinamiketan, eta, oro har, eremu publikoan.
- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren eta sexu-genero aniztasunaren aldeko mezu sinbolikoen eta kulturalen sorrera sustatzea jaietako jardueretan.

Zer da baloratu behar dena berdintasun irizpideen arabera?

- Oro har, modu positiboan baloratuko dira harreman parekoak erakusten dituzten karrozak eta konpartsak, edota emakumezkoen partaidetza bultzatzen dutenak eta emakumeenganako edo bestelako identitate sexualenganako (lesbianak, homosexualak, transexualak, intersexualak...) pentsamolde diskriminatzaileak saihesten dituztenak.

Zer ez den berdintasuna:

- Emakumeen gorputzaren balore sexuala nabarmentzea gainerako giza gaitasunen eta ezaugarrien gainetik.
- Mezu baztertzailak, sexistak, homofoboak eta arrazistak zabaltzea.

2025eko karrozen lehiaketan, lehenago azaldutako irizpideak kontuan hartuta, epaimahaiak karrozen kategorian “Etxebizitza jokoak”-i eman dio lehenbiziko [saria](#). Bigarren saria “Galgo”-rentzat izan da eta hirugarrena “Matxinsaltoa”-rentzat. Konpartsa sariduna “Kontxitako barandilla” izan da. Horiek guztiak aukeratzeko arrazoiaren artean ez zaio aparteko aipamenik egin berdintasunari edota emakumeen partaidetzari.

Saridun guztiak talde mistoak izan direla nabarmendu behar da, eta misto izate horretan emakumeen kopurua altua izan da.

3.3.1 Berdintasun-ikuspegitik ondorio batzuk

TXALOTZEKOAK	HOBETZEKOAK
Inauterietako korporazioan parte hartzen duten emakume kopurua handitu da, 7 izan dira. Txupina eta pregoian aurten hitz egin duten guztiak emakumezkoak dira, eta hori ozen txalotzekoa da.	Inauteriei hasiera emateko Kabi Alaik egiten duen parodian emakumeen presentzia handitu daiteke.
Karrozetako eta konpartsetako epaimahaiak berdintasun-irizpideak kontuan izanda banatu ditu sariak. Eta balorazioetan ikuspegi hau sozializatu da.	
TxaranGoraren sorrerak maskulinizatutako jarduera bati aurre egin nahi dio, eta lehenengoz emakumez soilik osatutako txaranga bat egon da inauterietan.	Gauetan programatu diren txarangak guztiz maskulinizatuta egon dira. Datuak ikusita, gai honi poliki-poliki heltzea komeniko litzateke.
Emakumez soilik osatutako musika ikuskizunek gora egin dute. Hala ere, ez dakigu erabaki kontziente baten ondorioa den edo gertaera kasual bat izan den.	Programatutako musika maskulinizatuta egon da. Egokia litzateke txosnagunearekin udalak dituen irizpideak partekatzea eta sinergiak bilatzea.

4. INDARKERIA MATXISTA

4.1 Kanpainaren xehetasunak (bideoa eta euskarriak)

Urtero egiten den bezala, Udaletik Berdintasun Departamentuak zuzentzen eta diseinatzen duen sentsibilizazio kanpaina bat bultzatu da.

Iturria: Tolosaldeako Ataria

Dagoeneko sustraituta dagoen eta zeharo ezaguna den 'Joka Sano!' Kanpainak honako euskarriak izan ditu:

- **Joka sano! Pegatinak:** udal-eraikin publiko guztietan eskura egon dira (Kultur Etxea, UDATE, Musika Eskola, Gizarte Zerbitzuak). Horretaz gain, Ailaket zerbitzuan (gazteen Botiltzarrean banatzeko), Kabi Alai elkarteko eta karroza eta konpartsen ordezkarien artean ere banatu da.
- **'Joka sano!' kartelak eta iragarkiak:** inauterietako programan eta herriko panel elektronikoetan jaso da, eta tabernetan eta merkataritzan banatu dira.

- ## 4.2 Indarkeria matxisten kontrako zerbitzua

Zerbitzu honen berri Inauterietako programan dagoen mapan zehaztu da eta, horretaz gain, programan ere 'Joka sano' kanpainako irudian jarri dute. Bestetik, berdintasun-arloko kontaktu guztiei banatu zitzaizen korreoz, eta sare sozialetan zabaldu zen.

Zerbitzua eman duen erakundeak, Samurrak Aniztasuna, zerbitzuarekiko balorazioa egin du. Erabiltzaileei dagokionez, 15-30 urte bitarteko neskak gerturatu dira gehien bat, eta batzuetan adin tarte bereko mutilak. Osotara, **132 esku-hartze** egin dituzte, zalantzak argitzeko, Udalaren zerbitzuak ezagutarazteko eta sexu heziketa egiteko. Horrez gain, tamalez, **bi eraso sexistaren berri izan dute**, biak igandean. Kasu batean, erasotua bera bertaratu zen postura; bestean, txosnetatik jaso zuten deia, bi mutilen jarrera salatzeke. Oro har, zerbitzuarekiko eta Udalarekin mantendutako harremanarekiko balorazio positiboa egiten du elkarteak. Hobetzeko elementu gisa, kokalekua aipatzen du. Izan ere, Triangulo plazako izkinatik jende gutxi igarotzen da, eta polizia aurrean izateak ez du lagundu testuinguru lasaia sortzen.

4.3 Indarkeria-protokoloak

Inauterietan bi indarkeria-protokolo egon dira indarrean. Alde batetik, udaletxeko indarkeria-protokoloa, herri mailakoa berau. Bestetik, Txosnaguneko eragileetako batek diseinatutakoa eta txosnaguneko eremuan indarrean egon dena.

4.3.1 Txosnagunea

Txosnagunea momentu honetan ez da gune bateratu bat; hau da, bi eragile ezberdinek osatzen dute espazioa. Banaketa hori gertatu denetik eragileetako batek udalaren indarkeria matxistaren aurkako kanpaina eta protokoloa berea egiten du eta haien hitzetan “guztien batasuna erdigunean jartzea delako helburua eta ez dutelako protokoloen arteko gerra bat egin nahi”. Beste eragileak, *Itaia Emakumeon Antolakunde Sozialistak* beraiek osatutako [protokoloa](#)ri lehentasuna ematen dio. Hala ere, bi eragileen artean gutxieneko adostasun batera heldu da hainbat egoeraren aurrean. Halaber, Txosnagunean ‘Joka sano!’ kartelak ikusgai egon dira eta pegatinak banatu dira.

Udalaren ekimenez, Itaia bere protokoloaren berri eman zion udalari aurreko Inauterietan, eta beraien esku-hartzea zein zen jakinarazi zion.

4.3.2 Udalekoa

Tolosako udalak 2013tik sexu- eta genero-indarkeriaren aurkako protokoloa du. 2017an “Udal-zerbitzuen betebeharrak” protokoloa jaien testuingurura egokitu zuten, 2020an, Jaietako indarkeria protokoloa berraztertu zen eta Tolosaldeko Asanblada Feministarekin intentsitate baxuagoko erasoei publikoki nola erantzun adostu zen.

Protokolo horretan udal-zerbitzuen betebeharrak zeintzuk izan behar duten azaltzen da. Batetik, emakumeari eman beharreko asistentzia; berau festaz kanpoko kasuen berdina izango da.

Bigarrenik, egoerari/informazioari eman behar zaion tratamendua azaltzen da. Udaltzaingoak informazio jaso ondoren, Alkateari, Jai eta Berdintasun Departamentuetako zinegotziei gertatutakoaren berri emango diela jasotzen da. Hirugarren atalak, deialdi publiko-bateratuari egiten dio erreferentzia. Udalaren, Mugimendu Feministaren eta Tolosako emakume-elkarteen artean deialdi bateratu bat egingo da. Kontzentrazioa eraso gertatu ondoren 24 ordura egingo da, 19:00etan Udaletxe aurrean.

Berriazko protokolo horren bitartez eragile bakoitzaren jarduna arautu da; udal-eragile, Mugimendu Feminista eta emakume-elkarte eta jaietan parte hartzen duten eragileena.

Jaietan protokoloa indarrean jarraitzea balio handiko urratsa da indarkeria sexistaren gaian: udalak jaietan erantzun koordinatu bat emateko konpromisoa hartzen du, lehentasunezko gaia dela aitortuta. Arlo horretan jaien aurretik eta bitartean koordinazioa garrantzitsua da prebentzioa eta arreta-lanak aurrera eramateko. Ondorioz, udal-arloek parte hartzen dute: Gazteria, Gizarte Zerbitzuak eta Udaltzaingoa.

Protokoloaren esparruan eta indarkeriaren arretarenean eta prebentzioarenean aurrean Udaltzaingoari prestakuntza zehatza eman zaio eta bestalde, Inauterietan lehen aldiz tabernariei berriazko protokoloa bidali zaie gutun baten bitartez; horretan, Gune Morearen berri ere eman zaie. Prebentzian egiten denarekin jarraituz, Gazteriaren arlotik ikastetxeei bidaltzen zaien prebentzio-gutunean Gune Morearen informazioa ere gehitu da.

4.3.1 Tabernarien protokoloa

2024ean zehar tabernarientzako protokolo bat diseinatu zen, eta horren froga pilotua egin da lehenengoz 2025eko inauterietan. Inauterien aurretik, **saio bat egin zen hiru tabernekin, protokoloaren gaineko formakuntza egiteko**. Udaletik gaiarekiko dagoen konpromezuan pausu bat gehiago emateko asmoz egin zen hori, eta komunitatea gai honetan inplikatzeko ariketa izan zen. Parte hartu duten tabernak 19-90, Bidebide eta Orbela izan dira. Inauterietan zehar ez zuten protokoloaren inolako neurririk aktibatzeke beharrik izan.

4.4 Berdintasun ikuspegitik ondorio batzuk

TXALOTZEKOAK	HOBETZEKOAK
Udalak orain arteko indarkeriaren kontrako ibilbidearekin jarraitzen du, bide ona dela baloratuta. Ibilbide hau egonkortuta dagoela	Indarkeriari aurre egiteko gida gaurkotu.

esan daiteke.	
Protokoloaz gain, sentsibilizazio kanpainak garrantzia du (Joka Sano) eta, horretarako, euskarri eta kanal ezberdinak erabiltzen dira. Eremu hau ere egonkortuta dago.	Txosnagunearekin harreman egonkorak eraikitze eta mantentzeko saiakerarekin jarraitu indarkeria matxistari elkarrekin aurre egiteko.
Indarkeria matxistaren inguruko informazio eta arreta gunea bigarren urtez jarri da, eta bi egunetatik hirura zabaldu da. Momentu honetan, zalantzan jartzen ez den baliabide bat da.	
Lehenengo aldiz, Tolosako tabernentzako protokoloa egin eta abian jarri da Inauterien aurretik.	Protokolo hau taberna gehiagotara zabaltzen jarraitzea.

5. ONDORIOAK

Behatokiak, 2025ean, laugarren aldiz aztertu ditu Inauteriak berdintasun-ikuspegitik. Lau urtez Inauteriak aztertzeak konparatzeko informazioa ematen du, baita joerak ikusteko lehenbiziko zantzuak identifikatzen hasteko ere.

Aurtengo inauterien azterketak erakusten du zenbait jarduera sendotzen eta egonkortzen ari direla, berdintasunaren ikuspegitik bidea egiten. Aurten, berriro ere, aurrerapauso batzuk azpimarratzeko modukoak izan dira, nahiz eta erronka batzuk oraindik errepikatzen diren.

Komunikazioari dagokionez, hainbat euskarritan genero ikuspegia txertatzeko ahalegin irmoa nabaritu da. Liburuxka eta esku-orrian irudi eta hizkuntza ez-sexista erabili dira, eta emakumeen eta gizonen arteko oreka bilatu da modu kontzientean. Hedabideetan ere, oro har, ikuspegi berdinzalea sendotu da, emakumeen ekarpena ikusarazteko saioetan, baita ohiko rol maskulinoetan emakumeak aurkeztean ere.

Bestalde, Kabi Alai Kuttunaren aukeraketan emakumeen ekarpena nabarmen agertu da. Artxiboko Neskak konpartsari aitortza publikoa egin zaio, eta iruditeria eta erreferente berriak eraikitzeke ekarpena azpimarratu da. Hala ere, hautaketa-prozesuan oraindik ez da genero-irizpiderik formalki jasotzen, eta horrek etorkizunean oreka hausteko arriskua sor dezake.

Karroza eta konpartsen lehiaketetan berdintasun-irizpideak aplikatu dira bigarren urtez jarraian. Aurtengo saridunak talde mistoak izan dira, eta emakumeen presentzia altua izan da. Hala ere, balorazioetan berdintasunaren ikuspegia ez da esplizituki nabarmendu, eta horrek hausnarketa eskatzen du.

Musikari dagokionez, aurten lehen aldiz emakumez osatutako talde kopuruak nabarmen egin du gora. Hala ere, oraindik ere datuek erakusten dute gaueko musika eremu maskulinizatu dela: %80 gizonetako musikariak izan dira, eta txaragetan kopurua are handiagoa da (%93 gizonetakoak). Positiboa izan da, halere, TxaranGora taldearen sorrerak ekarri duen dinamika: emakumeek osatutako lehen txaranga izan da, eta espazio publiko maskulinizatueta emakumeek lekua hartzeko urrats ausarta adierazi du.

Inauterietako korporazioan ere emakumeen parte-hartzea handitzen ari da, eta udalak arropa egokia eskainita lagundu du haien presentzia bultzatzea. Aurten, pregoian eta txupinazoan emakumeak izan dira protagonistak, eta hori ozen txalotzekoa da.

Indarkeria matxistaren aurkako neurriak sendotzen ari dira. “Joka Sano!” kanpainak bere horretan jarraitu du, eta informazio- eta arreta-guneen eskaintza handitu da. Aurten lehen aldiz tabernarientzako protokoloa landu eta martxan jarri da, komunitatearen inplikazioa bilatuz. Horrekin batera, bi indarkeria-protokolo daude indarrean: bat udalarena, eta bestea txosnagunean. Azken horretan oraindik tentsio batzuk badaude eragileen artean, baina gutxieneko adostasuna mantendu da, eta elkarlanerako bidea irekita dago.

Azken batean, Behatokiak azpimarratzen du **aldaketa batzuk sendotzen ari direla eta aldaketak nabaritzen hasi direla**. Hala ere, aldaketa horiek iraunkorrak izateko, ezinbestekoa izango da eragile guztiek ikuspegi eta tresna berdintsuak partekatzea. Horretarako, sistema, kanal eta espazio partekatuak sortzen jarraitzea funtsezkoa izango da. **Jai parekideak ez dira bat-batean sortzen: lanketa kolektiboa, epe luzerako ikuspegia eta konpromiso politikoa behar dituzte.**

6. GEHIGARRIAK

Musika analizatzeko erabilitako taula:

INAUTERIAK 2025 GAUEKO KONTZERTUAK	MUSIKARIEN SEXUA			TALDEEN OSAERA			TALDE MISTOEN OSAERA			% > Mutilak
	NESKAK	MUTILAK	GUZTIRA	NESKEZ	MUTILEZ	MISTOA	MISTOAK			
							FEMINIZATUA	MASKULINIZATUA	OREKATUA	
INCANSABLES TXARANGA		9	9		1					% 100
REVEL NOISE		5	5		1					% 100
KAPARRAK		8	8		1					% 100
DJ ENCHANTIX	2		2	1						-
KTARSIA	2	1	3			1	1			% 33,33
JAINEKIN TXARANGA		10	10		1					% 100
HAZAS & JAGOB		2	2		1					% 100
MALAKIAS MX3		1	2			1		1		% 66,66
POSTAL KOLEKZIONISTAK		1	4			1		1		% 80
LA TXAMA			5		1					% 100
SEDIENTOS DE CUMBIA		1	4			1		1		% 80
ORIA TXARANGA	1	14	15			1		1		% 93,33
LAKET	2	5	7			1		1		% 71,42
SUNE	1		1	1						-

INAUTERIAK 2025 GAUEKO KONTZERTUAK	MUSIKARIEN SEXUA			TALDEEN OSAERA			TALDE MISTOEN OSAERA			
	NESKAK	MUTILAK	GUZTIRA	NESKEZ	MUTILEZ	MISTOA	MISTOAK			% > Mutilak
							FEMINIZATUA	MASKULINIZATUA	OREKATUA	
KALEAN TXARANGA	1	11	12			1		1		% 91,66
IRAUNKORRAK TXARANGA		10	10		1					% 100
INDABE	2	1	3			1	1			% 33,33
DJ EO	2			1						-
DJ TXUSTIYAS	3		3	1						-
MUXUTRUK	2	3	5			1		1		% 60
KITZIKI	6		6	1						-
DJ ADARRA	2	2	4			1			1	% 50
DJ MONDONGO		1	1		1					% 100
DJ RANI		1	1		1					% 100
BONBORENEA TXARANGA	5	18	23			1		1		% 78,26
INCANSABLES TXARANGA		9	9		1					% 100
INCANSABLES TXARANGA		9	9		1					% 100
GUZTIRA	34	134	168	2	15	8	0	7	1	
GUZTIRA %	% 20	% 80		8%	60%	32%	0%	87,5%	12,5%	
GUZTIRA TXARANGAK BAKARRIK	7	90	97	0	5	3	0	3	0	

INAUTERIAK 2025 GAUEKO KONTZERTUAK	MUSIKARIEN SEXUA			TALDEEN OSAERA			TALDE MISTOEN OSAERA			% > Mutilak
	NESKAK	MUTILAK	GUZTIRA	NESKEZ	MUTILEZ	MISTOA	MISTOAK			
							FEMINIZATUA	MASKULINIZATUA	OREKATUA	
GUZTIRA TXARANGAK BAKARRIK %	% 7	% 93		% 0	% 62,5	% 37,5	% 0	% 100	% 0	
GUZTIRA TXARANGARIK GABE	27	44	71	5	6	8	2	4	2	
GUZTIRA TXARANGARIK GABE %	% 38	% 62		% 29	% 35	% 47	% 25	% 50	% 25	

PROIEKTUAREN LIDERGOA

LAGUNTZAREKIN

PROIEKTUAREN DINAMIZAZIOA

943 00 35 85

info@farapi.com

Mundaiz bidea 10, 23.bulegoa
20012 Donostia-San Sebastián (Gipuzkoa)